

ชื่อเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคไส้ติ่งอักเสบ : กรณีศึกษา 2561

ผู้จัดทำ นางสาวทิพญานี ชำบุญมิ พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ ตึกผู้ป่วยในเด็ก โรงพยาบาลชุมชน

บทคัดย่อ

โรคไส้ติ่งอักเสบเป็นโรคทางศัลยกรรมช่องท้องของเด็กที่พบได้บ่อยที่สุดและจำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดฉุกเฉินมากเป็นอันดับแรก คนที่อายุน้อยหรือเด็กเล็กมีโอกาสที่จะเกิดโรคไส้ติ่งอักเสบได้มากกว่าผู้ใหญ่อาจเพราะไส้ติ่งในเด็กมีขนาดเล็ก พอบวมเพียงนิดเดียวหรือมีเศษแคลเซียมเล็ก ๆ หลุดเข้าไปจึงอุดตันได้ง่ายกว่านอกจากนี้ยังพบว่าการผ่าตัดไส้ติ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวด ซึ่งอาการปวดแผลผ่าตัดไส้ติ่งส่งผลให้ผู้ป่วยมีความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม โดยข้อมูลจากสถิติในสหรัฐอเมริกาพบว่าอัตราการเกิดไส้ติ่งอักเสบเฉียบพลันในเด็กแรกเกิดถึงอายุ 4 ปี คือ 1-2 ราย ต่อเด็ก 10,000 คนต่อปี นอกจากนี้ยังพบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิงถึง 2 เท่าส่วนอัตราการเสียชีวิตมีน้อยมากเพียง 0.1-1% ในประเทศไทยโรคไส้ติ่งอักเสบพบบ่อยอยู่ในช่วงอายุ 12-18 ปี คิดเป็น 6-7% ของประชากร และจากการศึกษาข้อมูล 10 อันดับโรคของตึกผู้ป่วยในเด็ก โรงพยาบาลชุมชนร้อยเอ็ด พบว่ามีผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคไส้ติ่งอักเสบมารับบริการดังนี้ พ.ศ. 2558 อยู่ลำดับที่ 8 จำนวน 100 ราย พ.ศ. 2559 อยู่ลำดับที่ 5 จำนวน 101 ราย พ.ศ. 2560 อยู่ลำดับที่ 6 จำนวน 65 ราย และ พ.ศ. 2561 อยู่ลำดับที่ 7 จำนวน 71 ราย จะพบว่าผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคไส้ติ่งอักเสบติด 1 ใน 10 อันดับโรคของตึกผู้ป่วยเด็กทุกปี

จากข้อมูลและการศึกษากรณีศึกษารายนี้ ทำให้เห็นถึงความสำคัญในการดูแลรักษาตั้งแต่ระยะแรกเริ่มเกี่ยวกับการประเมินอาการปวดท้อง จึงใช้ Pediatric Appendicitis (PAS) ประกอบการวินิจฉัยเพื่อความถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการใช้หลัก 7 Aspects of care และ Patient Care Process และกระบวนการทางการพยาบาล 5 ขั้นตอนมีการวางแผนการจำหน่ายอย่างชัดเจนด้วยหลัก METHOD เพื่อนำไปปรับให้เหมาะสมกับบริบทของผู้ป่วย โดยพบปัญหาทางการพยาบาล ทั้งหมด 11 ปัญหาสามารถดูแลและสิ้นสุดปัญหาทั้งหมดได้ภายในระยะเวลาที่นอนรพ. 5 วัน มีการประเมินผู้ป่วยตั้งแต่แรกรับและประเมินอาการแสดงของโรคไส้ติ่งอักเสบต่อเนื่องเมื่อผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคไส้ติ่งอักเสบ ก็ได้รับการผ่าตัดอย่างทันที่ที่ไม่ง่เกิดภาวะแทรกซ้อนก่อนหรือหลังผ่าตัด ได้รับยาฆ่าเชื้อก่อนผ่าตัดและหลังผ่าตัด ไม่พบอาการแพ้ยา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยมีความปลอดภัยในการดูแล รักษาพยาบาลและการนอนรพ.ในครั้งนี้นอกจากนี้ผู้ป่วยยังได้รับการดูแลเพื่อบรรเทาอาการรบกวนต่าง ๆ ของโรคได้แก่ อาการปวดท้อง ท้องอืด ปวดแผลผ่าตัดไส้ติ่ง ได้นำ CQI เรื่องบริหารจัดการความปวดในผู้ป่วย เด็กหลังผ่าตัดไส้ติ่งอักเสบมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยและผู้ดูแลมีความสามารถในการจัดการความปวดตามระดับที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ได้มีการวางแผนการจำหน่ายตลอดจนการให้คำแนะนำในการ ปฏิบัติตนเมื่อกลับบ้าน ผู้ป่วยและผู้ดูแลรับฟังเข้าใจ ปฏิบัติตามคำแนะนำได้ถูกต้อง เมื่อจำหน่ายกลับบ้านก็มีการติดตามอาการต่อเนื่องพบว่าผู้ป่วยได้รับการตัดไหม 7 วันหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่รพ.สต.ใกล้บ้าน โดยแผล ผ่าตัดไส้ติ่งดีดี ไม่มีอาการปวดแผล และเมื่อผู้ป่วยมาตรวจตามนัดภายใน 1 เดือนที่โรงพยาบาลชุมชน ผล Lab Pathological diagnosis : Vermiform appendix , appendectomy Acute suppurative appendicitis การตรวจชิ้นเนื้ออยู่ในเกณฑ์ปกติ และไม่พบการเข้ามารับบริการซ้ำ ด้วยอาการแทรกซ้อนหลังผ่าตัดไส้ติ่งอักเสบ โดยผู้ป่วยสามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้ตามปกติและจากการ นำ CQI เรื่องบริหารจัดการความปวดในผู้ป่วยเด็กหลังผ่าตัดไส้ติ่งอักเสบมาใช้พบว่าผู้ป่วยและผู้ดูแล มีความพึงพอใจร้อยละ 96 มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนและหลังผ่าตัดเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 85 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระดับความปวดเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 89 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความปวดเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 90

การนำไปใช้ประโยชน์

1 เป็นแนวทางในการให้การพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคไส้ติ่งอักเสบ โดยใช้กระบวนการพยาบาลตามหลัก 7 Aspects of care และ Patient Care Process ในการแก้ปัญหา และให้การพยาบาลที่มีประสิทธิภาพแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน นักศึกษาพยาบาล ผู้ที่มาศึกษาดูงานและใช้เป็นแนวทางในการควบคุมมาตรฐานการพยาบาลเพื่อให้บริการมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2 ทำให้ทราบถึงปัญหาและผลลัพธ์ทางการพยาบาลของผู้ป่วยเด็กโรคไส้ติ่งอักเสบ และสามารถเพิ่มคุณภาพในการให้บริการทางการพยาบาลแก่ผู้ป่วยเด็กโรคไส้ติ่งอักเสบที่มารับบริการในเด็กผู้ป่วยเด็กโรงพยาบาลชุมชน

3 มีการประยุกต์ใช้สื่อแผ่นป้ายประเมินความปวดในผู้ป่วยเด็กโรคอื่น ๆ ที่มีอาการปวด เช่น ผู้ป่วยที่มีบาดแผลต่าง ๆ cellulitis ตับอ่อนอักเสบ ใช้เลือดออกที่มีภาวะตับโตหรือมีอาการปวดท้อง เป็นต้น